

»Bog nam se smilovao i blagoslovio nas, obasjao nas licem svojim i bio nam milosrdan.

Da upoznamo na zemlji put tvoj, u svim narodima spasenje tvoje« (Ps 66, 1—2).

Anđele mira, Mihaele siđi
S visokog neba na zemne nam pute,
Očuvaj mir nam, otjeraj u pakô
Ratove ljute.

Anđele jaki, Gabrijele tjeraj
Zlotvora starog, što oko nas gmiže,
Pohađaj svijetom hramove, što Krist ih
Pobjednik diže.

Anđele zdravlja, Rafaele s neba
Lijekove noseć u pomoć nam hodi,
Operi mrlje, mučne poslove nam
K svrsi privodi.

Fra Jure RADIĆ

Hubert van Dijk

AUKTORITET BISKUPA U POGIBLI

Hubert van Dijk (35 g.) rođen je u Bredi, redovnik, studirao u Rimu i Jeruzalemu, profesor za Stari Zavjet, dulje vremena živio u jednom izraelskom kibucu, istraživao veze jednog davno izumrlog jezika Prednjeg Orijenta s prorokom Ezekielom. Drži predavanja u Nijmegenu. Na strani je »uznemirenih« u Holandiji. Van Dijk je pratio iz blizine tok »Pastoralnog koncila« u Holandiji. Napisao je u vezi s tim knjižicu: »Hollands Kirche — wohin?« Morus Verlag, Berlin 1970. Iz te knjižice donosimo u prijevodu zadnje malo poglavlje pod gornjim naslovom.

Gdje stoje holandski biskupi? Oni žele da svoju Crkvu sačuvaju od raskola. 1. siječnja 1970. biskupi su usvojili preporuke dijela holandske Crkve, zastupanog na Pastoral-

nom koncilu. Oni su pri tom izjavili: »Jedan dio holandske vjerske zajednice — ma kako on velik bio — ne može i ne smije zahtijevati da njihov nazor bez daljnje diskusije dijeli čitava Crkva.« Tko je spriječio teološku diskusiju temelja u Pastoralnom koncilu? Biskup Möller iznio je teološka mišljenja episkopata na plenarnoj sjednici, zašto tada nisu biskupi silili na temeljitu diskusiju sumnjivih teoloških temelja u »Preporukama« — i pod cijenu odgode? Zašto nije pravovremeno dana do znanja riječ sv. Oca, koja je ciljala na krizu vjere?

Biskupi čine očajnički pokušaj da pitanje celibata izoliraju kao problem puke crkvene discipline. To više ne polazi za rukom. Pitanje celibata krije iza sebe pitanje jedne dublje vjerske krize. Biskupi neće izmaći tome da zauzmu stav u ovoj krizi. Oni više ne mogu ne govoriti.

Kaže se da su biskupi putem Pastoralnog koncila dobili na auktoritetu. Neometani pokušaji pritiska, koji su se na biskupe usudili učiniti Ruud Bunnik i skupina Septuaginta, pokazuju protivno.

Biskupi su prispjeli u slijepu ulicu. Čini se, kao da su rekli kod kuće ekstremnim skupinama: »Pazite, mi smo u mnogočemu vašega mišljenja; no u Rimu nećemo se probiti, a to na koncu nije naša krivnja.« U Rimu međutim biskupi kao da to isto formuliraju ovako: »Ono što veli Koncil, nije bezuvjetno naše mišljenje. No mi ne možemo drukčije; puk u Holandiji naime to tako hoće. Bilo bi isto, sve da mi i ne popustimo.« U ovom stavu ima mnogo diplomacije. U Holandiji teško ju je shvatiti — s obje strane.

Kod velikog engleskog teologa C. S. Lewis-a, koji je umro 1963, čitao sam ovih dana: »Pastiri se razilaze jedni od drugih... Ako se ovce strpljivo tiskaju jedna uz drugu i dosta dugo bleje — da li će im možda uspjeti da na koncu natrag dozovu pastire? (Nisu li neke engleske pobjede bile unatoč generala izvojtene od običnog čovjeka?)

Vodeća glava Pastoralnog koncila izjavila je: »Mi smo na najboljem putu, no — puk ne surađuje.«

Ta me je rečenica podsjetila na 7. poglavlje Ivanova evanđelja. Farizeji rekoše: »Narod koji ne razumije Zakona, neka bude proklet« (7, 49). Taj narod, malen i glup, koji pred svijetom ne vrijedi mnogo — našao je njega, Gospodara svijeta, prije nego li oni koji su bili »mudri«, »pametni« (usp. Mt 11, 25).

U ovoj krizi katoličke Crkve u Holandiji moramo se pouzdati u vjerski osjećaj bezbrojnih muževa i žena u katoličkom puku. Taj je osjećaj — isto tako u jednom času krize — izrazio Petar: »Gospodine, kome treba da idemo? Ti imaš riječi vječnoga života.« Kako je Petar došao do toga? On je kao i svaki čovjek u sebi nosio otvorenost za veličinu i za dobrotu, čežnju za svetošću i vječnošću. Nitko ga nije mogao uvjeriti, da je ta čežnja tek puki san. Imao je pravo. Ona je njemu i nama ucijepljena od Boga. Petru je ubrzo postalo jasno, kao što nekome koji ljubi naglo sine u pamet: Sve što očekuješ jest Krist. On je nada. Na njemu on sada gradi a ne na naukama, postavkama ili teorijama. Kristove staze mogu biti tamne, no on je našao u njemu ono što nije našao drugdje, stvarnost svojih najintimnijih želja: »Ti imaš riječi vječnoga života.«

Tako je tu Petrovu riječ protumačio kardinal Newmann. Postoji u Holandiji i posvuda na svijetu mnogo ljudi koji Krista ljube svim srcem, koji znaju da on ima riječi vječnoga života i da on jedini ispunja njihovu nadu. Ovi će se ljudi tiskati jedni do drugih. Može to ponekad biti »maleno stado«. Oni će se naći i jedan drugoga podupirati u njihovoj vjeri. A doći će također čas kad će i njihovi pastiri biti s njima.

Preveo o. F. Carev

STUDIJ ATEIZMA I DIJALOG S NEVJERNICIMA

Sv. Kongregacija za katolički odgoj objelodanila je na Bogojavljenje t. g. »Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis« u kojem nužno traži od nacionalnih Biskupskih Konferencija u bogoslovskim učilištima studij **ateizma** i formaciju budućih svećenika za **dijalog** sa »sekulariziranim« svijetom. O istom predmetu sad je L'Osser. Romano, 25. XI 1970, no 273, objelodanio: »Nota circa studium **atheismi** et institutionem ad **dialogum** cum non credentibus habendum« od »Secretariatus pro non credentibus die X mensis Iulii anno MCMLXX.

Kratki je sadržaj ove vrlo važne Note:

Oba crkvena dikasterija za rekonstrukciju crkvenih studija u adekvatnom formiranju kandidata za svećenstvo ističu kao **hitno**: na vrijeme odgojiti mlade bogoslove za **dijalog**